

۲۹ اردادماه ۲۵۳۷ شاهنشاهی
 یکشنبه ۱۵ رمضان ۱۳۹۸ هجری
 ۲۰ اوت ۱۹۷۸ میلادی

مذکرات مجلس شورای ملی

صورت مشروح مذاکرات فوق العاده مجلس شورای ملی روز یکشنبه (۲۹) اردادماه ۲۵۳۷ شاهنشاهی

فهرست مطالب:

- ۱- قرائت اسامی غائبین جلسه قبل.
 ۲- تصویب صورت جلسه قبل.
 ۳- طرح پیشنهاد دولت در مورد برقراری یکماه حکومت
 نظامی در اصفهان و موافقت با آن.
 ۴- اخطار نظامنامه ای بوسیله آقای غلامرضا اخلاق پور.
 ۵- تقدیم استیضاح از دولت بوسیله آقای بنی احمد.
 ۶- پایان جلسه.

جلسه فوق العاده ساعت ده صبح بریاست آقای عبدالله ریاضی تشکیل شد

- ۱- قرائت اسامی غائبین جلسه قبل.
 رئیس - اسامی غائبین جلسه قبل قرائت میشود.
 ۲- (بشرح زیر خوانده شد)
 رئیس - راجع به صورت جلسه دفعه گذشته نظری نیست؟ (اظهاری نشد) صورت جلسه تصویب میشود.
 ۳- طرح پیشنهاد دولت در مورد برقراری یکماه حکومت نظامی در اصفهان و موافقت با آن.

غائبین با اجازه - خانمها و آقایان: دکتر ابوالهدی - جعفری - اربابی - اردلان - افتخار - الداغی - بهبهانی - بیات - پارسا مطلق - تدین - توده - توکلی - جباری - محمد جزایری - کاظم جزایری - سعیدجواد - دکتر چهارزی - دهقان - دکتر رشید یاسمی - رضوی نژاد - رفعتی - ساگینیان - سعادت قدس نیا - سیفی - شادلو - دانشمند - شریعت - رحیم شیخ الاسلامی - صحرائی - صدر - صفری پور - عطارد - غلامرضا غضنفری - فرمان - دکتر فرزین - قربانی نسب قریشی - قوامی - کون - لیوانی - قاضی - محمد خانلو - دکتر محمدی کوشکی - محمودیان - معتضدی - ملکشاهی - یاسینی - یگانه - خزیمه - عدل شهبانی - حریری - نیره ابتهاج سمعی - پرویندخت سلیمی - کمالی آزاد - وحیدی - نجیبی.
 ۴- تصویب صورت جلسه قبل.
 ۳- بهمن ماه ۱۳۲۹ شمسی قرائت شود.
 (بشرح زیر خوانده شد)

«ماده واحده - دولت نمیتواند جز در مواقع فوق العاده که ضرورت ایجاب کند اعلان حکومت نظامی بدهد و آنهم باید با تصویب مجلس شورای ملی و مجلس سنا باشد اگر وقتی در جائی ضرورت انوری ایجاب کرد دولت میتواند آنها اعلام کند ولی باید در طرف یکونته پیشنهاد آنها با ذکر ثلث بمجلس شورای ملی و مجلس سنا بدهد و موافقت آنها بخولهد. مجلسین بمحض پیشنهاد

دولت هر یک جلسه فوق العاده تشکیل و تصمیم خود را اعلام میدارند. مدت حکومت نظامی نیز باید در اعلان معین گردد و تمهید آن اگر لازم شود محتاج باجازه جدید است.

تبصره - اعلام حکومت نظامی در مدت انتخابات اکیداً ممنوع است. این قانون که مشتمل بر ماده واحده و یک تبصره است در جلسه سوم بهمن ماه یکم هزار و سیصد و بیست و نه به تصویب مجلس شورای ملی رسید. رئیس مجلس شورای ملی - **عظیم حکمت**

۴ - **اخطار نظامنامه‌ای بوسیله آقای غلامرضا اخلاق پور.**

اخطار پور - بنده اخطار نظامنامه‌ای دارم.

رئیس - قبلاً بفرمائید بشنید، همانطور که ملاحظه فرمودید قرائت قانون حکومت نظامی برای این بود که همکاران محترم متوجه باشند چرا امروز مجلس شورای ملی جلسه فوق العاده تشکیل داده است. حالا وارد دستور میشویم آقای اخلاق پور اخطاری دارید بفرمائید. **عباس میرزائی** - طبق چه ماده‌ای اخطار دارید؟

غلامرضا اخلاق پور - طبق مواد ۱۳۰ و ۱۳۱ و ۱۳۲ آئین نامه جناب آقای رئیس، حضار محترم. دستور جلسه فوق العاده که طبع و بین نمایندگان توزیع شده باین شرح است. دستور جلسه فوق العاده روز یکشنبه ۲۹/۵/۲۰۳۷، جلسه علنی فوق العاده مجلس شورای ملی بنا بقضای دولت ساعت ده صبح روز یکشنبه ۲۹ مرداد ۲۰۳۷ تشکیل میگردد. دستور جلسه رسیدگی به لایحه دولت درباره برقراری حکومت نظامی در اصفهان، رئیس مجلس شورای ملی (نمایندگان - اشتباه چاپ شده است) بعداً این دستور را بلا دلیل تغییر داده و روی لوحه مخصوص نصب دستور جلسه نوشته اند: دستور جلسه فوق العاده روز یکشنبه ۲۹/۵/۲۰۳۷، رسیدگی به پیشنهاد دولت درباره اعلام حکومت نظامی در اصفهان و معلوم نیست که علت این تغییر عنوان متکی بکدام یک از مواد آئین نامه داخلی و منطبق با چه اصل یا اصولی از قانون اساسی و متمم آن میباشد بدینوسیله نسبت باین عمل غیر اصولی ایراد میگردد. وانگهی طبق ماده واحده مصوب ۳ بهمن ۱۳۲۹ نه اشعار میدارد. دولت نمیتواند جز در مواقع فوق العاده که ضرورت ایجاب کند اعلان حکومت نظامی بدهد و آنهم باید با تصویب مجلس شورای ملی و مجلس سنا باشد، اگر وقتی درجائی ضرورت فوری ایجاب کرد دولت میتواند آنرا اعلام کند ولی باید

در ظرف یک هفته پیشنهاد آنرا با ذکر علت به مجلس شورای ملی و مجلس سنا بدهد و موافقت آنان را بخواهد... باید متوجه بود که پیشنهاد دولت در جهت کسب موافقت مجلسین که احتیاج به تصویب دارد از مصادیق لوایح دولت بوده و باید مقررات مواد ۹۲ و ۹۳ و ۹۴ آئین نامه داخلی در آن رعایت گردد که خوشبختانه مقررات مذکور از طرف دولت در آن رعایت و لایحه مورد بحث نیز بامضاء نخست وزیر و وزیر جنگ و وزیر کشور رسیده است و این لایحه طبق صریح ماده ۹۲ آئین نامه داخلی که مقرر میدارد لوایح قانونی با رعایت اصل ۳۳ قانون اساسی باید در جلسه علنی مجلس شورای ملی تقدیم گردد و در موقع طرح آن نیز باید وزیر مربوط یا معاون او و یا یکی از وزراء حاضر باشد.

رئیس - این لایحه نیست.

اخلاق پور - باید از طرف دولت در جلسه علنی به مجلس تقدیم و برابر با ماده ۹۴ آئین نامه موصوف پس از تقدیم از طرف رئیس مجلس به کمیسیون های مربوط ارجاع و سپس چاپ و توزیع گردد که متأسفانه هیچک از مواد ۹۲ و ۹۳ و ۹۴ آئین نامه رعایت نگریده و قبل از اینکه از طرف دولت به جلسه علنی به مجلس تقدیم و مقام ریاست آنرا به کمیسیون یا کمیسیون های مربوط ارجاع نمایند مشاهده میگردد که اول چاپ و توزیع و بعد امکان است در مجلس بدون ارجاع به کمیسیون قرائت و نسبت به آن اتخاذ تصمیم گردد.....

رئیس - آقای اخلاق پور این پیشنهاد است لایحه نیست بفرمائید بشنید.

اخلاق پور - پس در صورت جلسه بنویسید که جناب رئیس مانع اظهارات بنده شدند.

رئیس - علت این اختلاف این است که قبل از اینکه نامه دولت برسد برای آنکه ما در کارمان تأخیر نکرده باشیم و نمایندگان مجلس شورای ملی اغلب در روستاها بودند و بایستی آنها را مطلع سازیم (صحیح است) تا امروز تشریف بیاورند چون خیال میکردیم ممکن است دولت در نظر داشته باشد در محل های دیگری هم اعلام حکومت نظامی بکند و در آن صورت باید از مجلس اجازه بگیرد و لایحه لازم داشت ولی خوشبختانه آنطور که ما فکر میکردیم نبود و همین که در اصفهان اعلام شده است پیشنهاد گردیده است و چنانکه ملاحظه بفرمائید طبق این ماده واحده دولت فقط یک پیشنهاد به مجلس تقدیم میکند و موافقت مجلس شورای ملی را میخواهد از طرف دیگر چون در آئین نامه مجلس از این نوع موارد ذکر نشده

و آئین نامه در این مسائل ساکت است به سنت و سابقه، در دوره های ۱۶ و ۱۷ و ۱۸ که چنین اتفاقاتی افتاده رجوع شد که در جلسه‌ای که پیشنهاد دولت قرائت شده است یک مخالف و یک موافق صحبت کرده و رأی گرفته اند و بعد نظر مجلس شورای ملی به دولت ابلاغ شده است امروز در این باره قریب ۵ نفر از نمایندگان پیشنهاد داده اند چند نفر دیگر هم پیشنهاد دیگری داده اند پیشنهادی که از طرف آقایان پزشکپور و بنی احمد و منظوری و ظفری و دکتر طیب و اخلاقپور و یزدی رسیده قرائت میشود:

(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست مجلس شورای ملی

هر چند لایحه تقدیمی دولت در مورد تقاضای تجویز اعلام حکومت نظامی در اصفهان حسب مقررات قانون اساسی و آئین نامه داخلی مجلس شورای ملی می بایست بصورت لایحه تقدیمی دولت مورد رسیدگی قرار گیرد (رئیس - که این چنین نیست) ولی بفرمایید آنکه مجلس شورای ملی سواً این تصمیم بگیرد و لایحه را برخلاف مقررات قانونی صرفاً پیشنهاد تقدیمی دولت تلقی کند (رئیس - اینهم چنین چیزی نیست) امضاء کنندگان این نامه پیشنهاد مینماییم که مذاکرات نمایندگان اعم از مخالف و موافق با نامه تقدیمی دولت مشمول مقررات بحث در کلیات اول لوایح مطروحه در جلسه علنی مجلس شورای ملی باشد. محسن پزشکپور - بنی احمد - علی اصغر منظوری - پرویز ظفری - دکتر حسین طیب - غلامرضا اخلاقپور - منوچهر یزدی.

دکتر الموتی - این پیشنهاد خلاف آئین نامه است. **رئیس** - اولاً لایحه نیست و بنده خیال میکنم این پیشنهاد خلاف آئین نامه است.

این پیشنهاد خلاف آئین نامه است.

پزشکپور - باید از پیشنهاد دفاع بشود.

رئیس - بعداً صحبت خواهید کرد.

ظفری - همین جور مملکت را بآتش می کشانید!

رئیس - پیشنهاد بعدی قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست معظم مجلس شورای ملی

احتراماً پیشنهاد مینمایم چون درباره نحوه بحث و اظهار نظر مجلس شورای ملی پیرامون پیشنهاد دولت جهت برقراری حکومت نظامی در آئین نامه داخلی پیش بینی بعمل نیامده از طرفی بنا به سنت پارلمانی در موارد مشابه گذشته یکنفر موافق و یکنفر مخالف صحبت نموده اند اکنون تقاضا دارد پس از اظهار نظر یک موافق و یک

مخالف هر یک حداکثر بمدت نیم ساعت اخذ رأی بعمل آید. با تقدیم احترام - دکتر جواد سعید - دکتر خطیبی - دکتر الموتی - دکتر صنیع - مهندس صائبی - دکتر محقی - دکتر اسفندیاری - دکتر امیری - جلالیان - تقوی - اخباری - ادیب مجلسی - ریگی - عباس میرزائی - جندقی - معتمدی - سلیمی - قاسم زاده - پور بردباری - جعفر جوادی - اسکونی - کیمی زاده - معینی قرآزلی - فلاح مقدم - فرخ لقابابان - منصوریان - خورشید - سیف الله انشار - محمد پارسا - قدس ایران عدیلی - کاسی - فرهنگ - لیقوانی - کبیری - اردلان - ناظمی - اجاق - میرزا لوی - دکتر منصور - حیدری - دکتر فیروز آبادی - دکتر واحدی - رفعی - دکتر ضیائی - مافی - لیوانی - دکتر ربیسی.

بنی احمد - پیشنهاد ما مقدم بر این پیشنهاد است. **رئیس** - پیشنهاد اول خلاف آئین نامه است راجع باین پیشنهاد مخالفی هست؟ آقای منظوری بفرمائید.

بنی احمد - پیشنهاد اکثریت موافق آئین نامه است ولی پیشنهاد اقلیت مخالف آن؟

منظوری - جناب آقای رئیس، نمایندگان محترم گرچه پیشنهاد تقدیمی ما مورد عنایت قرار نگرفت حتی بشور و بحث هم گذاشته نشد ولی بهر تقدیر در زمینه این پیشنهاد من با اعتقاد باینکه مجلس باید در این موقع حساس در این زمینه با آگاهی کامل تصمیم بگیرد (صحیح است) و نظر خودش را اعلام کند اعتقاد به بحث و گفتگو دارم (صحیح است) باید این فرصت را فراهم کرد که هر تعداد از نمایندگان هر نظری که دارند در این زمینه عنوان کنند (احسن است) همه کسانی که بعنوان نماینده مجلس با احساس مسئولیت در اینجا نشسته اند همه وطنپرست هستند....

دکتر تجدد - دنبال بنانه میگردید؟

منظوری - اجازه بدهید نظریات مختلف عنوان شود هر کس صاحب نظری است بیاید اینجا آزادانه مطالب خودش را بگوید بعد مجلس با آگاهی از آنچه در اینجا پیرامون این مسأله میگردد تصمیم بگیرد (صحیح است) در مورد آنچه که مقام ریاست در مورد سنت فرمودند به شهادت جناب شیخ الاسلامی رئیس محترم کمیسیون دادگستری که اینجا تشریف دارند ما همه این مسائل را بسررسی کردیم جناب رئیس موردی هم بوده است که تعدادی بیش از یکنفر در پیرامون چنین مطلبی صحبت کرده اند که جناب شیخ الاسلامی و جناب دکتر اسفندیاری هم ملاحظه

فرمودند و ایرادی نبوده است که فقط یک نفر بعنوان مخالف و مکنفر بعنوان موافق صحبت کنند و هیچ جا این بحث نشده و اگر آن روز تصادفاً بیش از یک مخالف یا یک موافق داوطلب صحبت نبوده این را بعنوان سنت تلقی نکنید. باین دلیل است که در آن موقع یک نفر مخالف وجود داشته که آن یک نفر هم ثبت نام کرده و بعد از ثبت نام هم سخن گفته است و این یک سنت پارلمانی نیست من استدعا می کنم از همه همکاران محترم که به این نکته توجه بفرمایند که به جای این که یک نفر وقت بگیرد و سخن بگوید و مفصل هم بگوید فرصت بدیم که مطالب گفته شود و با آگاهی بحث شود و هم چنین با آگاهی تصمیم گیری و نتیجه اتخاذ بشود نه تصمیمی که از پیش گرفته شده است و این خلاف مصلحت مملکت است (همه تهنیتها بندگان) و خلاف وطن پرستی است.

بنی احمد - احساس مسئولیت کنید.

سینی - تو کز بیگانه بگیر بنشین، حرف از آن آقا اجازه ندهید که این از اجنبی را بگویند.

رئیس - جناب آقای سینی بفرمائید بشنید.

بزدی - شما و همکاران مملکت را به آتش کشیدید، شما خائن هستید.

رئیس - آقای الموقی بفرمائید.

الموقی - جناب آقای رئیس، همکاران محترم، شرایط بسیار حساسی است و مملکت ما روزهای بسیار مهمی را میگذراند (صحیح است) ملت ایران از آزادی و امنیت و بیانی که دارد از جان و دل دفاع می کند ما اجازه ندهیم که هرج و مرج و ناامنی در مملکت بوجود بیاید (صحیح است) جناب آقای رئیس اگر در اصفهان حکومت نظامی اعلام نمی شد عده زیادی از زنان و مردان این مملکت به خاک و خون کشیده میشدند و مسئول شما هستید که این موقعیت را به وجود آوردید (همه مد و اعتراض چند نفر از نمایندگان) بر اساس قانونی که مجلس ایران در سال ۱۳۲۹ تصویب کرده است دولت ها را مکلف ساخته است که بدون اجازه مجلسین حق برقراری حکومت نظامی را ندارند (یکی از نمایندگان - چنین چیزی نیست) ماده واحده را بخوانید ولی در مواقع ضروری و به حکم اجبار دولت می تواند حکومت نظامی برقرار کند ولی باید گزارش امر را به مجلس بدهد برای تأیید. و بر این اساس دولت وظیفه خودش را انجام داده و حکومت نظامی را برقرار و مستقر کرده و امروز مجلس ایران در این جلسه فوق العاده باید نسبت به این گزارش اظهار نظر بکند حالا اگر چنانچه مجلس اشتباهی کرده

است و گزارش خلاف چاپ کرده است این امری است علیحده، برای ما همیشه قانون حاکم است، شما که این همه از آزادی دفاع می کنید بگذارید آزاد صحبت کنیم، شما آزادی را تا آنجا که خودتان حرف بزنید می خواهید امروز مجلس ایران همان طور که عرض کردم از آزادی های مملکت و از ثبات مملکت و از امنیت مملکت دفاع می کند (صحیح است) ما به هیچ وجه اجازه نمی دهیم که در این مملکت برادر کشی به وجود بیاید (صحیح است) ملت ایران باید در ساحت مقدس و امنی حرف هایش را بزند ولی ما با هرج و مرج مخالفیم چون هرج و مرج دشمن آزادی است و چون ما هم طالب آزادی هستیم بنابراین با هرج و مرج مخالفیم و مبارزه می کنیم، بنابراین بگذارید حرف هایمان را بزنیم و البته این حرف ها را در یک محیط آزاد بزنیم و نتیجه بگیریم در یک جلسه فوق العاده مجلس دولت گزارشش را به مجلس داده است طبق سنت پارلمانی آن چه در صورت جاسات دیده میشود وقتی چنین گزارشی مطرح است یک موافق و یک مخالف پنج دقیقه صحبت می کنند ولی ما پیشنهاد کردیم یک موافق و یک مخالف نیم ساعت صحبت بکنند بنابراین با توجه به آئین نامه مجلس و با توجه به سنت پارلمانی و قانون موجود ما پیشنهاد کردیم و این پیشنهاد نمایندگان را به رأی می گذاریم ولی چون معتقد به دموکراسی و آزادی هستیم اگر اکثریت نمایندگان این پیشنهاد را تأیید کردند اجرا خواهد شد ولی با کمال صراحت همان طور که جناب آقای رئیس گفتند پیشنهاد شما خلاف آئین نامه و خلاف نظام نامه مجلس است (صحیح است)

دکتر طبیب - باید ریشه حوادث را پیدا کنیم قانون شکنی و بی عدالتی اجتماعی منشاء ناراضی ها است.

رئیس - بنابراین به این پیشنهاد رأی می گیریم خانم ها و آقایانی که موافقت خواهند خواش می کنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. پیشنهاد دولت قرائت میشود.

آستانه ای - از کدام آزادی دفاع می کنید؟

دکتر تجدد - خرابکاران مملکت شما هستید.

بزدی - در این چند سال گذشته ببینید مملکت را چه روزی کشانده آید.

رئیس - آقای بزدی شلوغ می کنید شما آنجا جبهه گرفته اید علیه تمام مجلس این چه حرکتی است که می کنید؟

عباس میرزائی - بلند شوید و بروید روی صندلی های

خودتان بشنید. رئیس - آقای عباس میرزائی اجازه بفرمائید پیشنهاد قرائت شود.

(شرح زیر خوانده شد)

جناب آقای عبدالله ریاضی رئیس مجلس شورای ملی بدلیل اقدامات خرابکارانه و ضد انسانی عده ای مخرب توأم با تظاهرات ضد ملی در اصفهان شورای تأمین استان اصفهان با توجه به گزارش شهربانی اصفهان در جلسات تشکیل شده در ساعت های ۱۰.۳۰ تا ۱۳.۳۰ جمعه بیستم امردادماه جاری لزوم تغییر فوری وضعیت امنیتی آن شهر را تصویب نمودند و دولت نیز برای پیش گیری از وقوع اتفاقات ناگوار با در نظر گرفتن مفاد ماده واحده مصوبه ۱۳۲۹ شمسی (۹۰ شاهنشاهی) و با توجه به فوریت امر موقتاً و برای مدت یکماه از روز بیستم امردادماه جاری در شهرستان اصفهان حکومت نظامی اعلام داشت که اکنون باستناد ماده واحده مذکور تقاضای موافقت با آنرا دارد.

نخست وزیر وزیر جنگ جمشید آموزگار ارتشبد رضا عظیمی

وزیر کشور - اسدالله نصر اصفهانی رئیس - نسبت به پیشنهاد دولت نظری نیست؟

دکتر طبیب - لایحه است، سابقه دارد باید مثل لایحه عمل بشود.

رئیس - نخیر، گزارش است آقای پزشکپور بفرمائید. پزشکپور - جناب آقای رئیس، همکاران گرامی،

خانمها و آقایان، من در این جلسه با عنوان کردن یک اشتباه از سوی ریاست مجلس شورای ملی رویرو شدم و بعد اشتباه ثانوی تکرار مقام محترم ریاست البته از نظر ایشان نه من، نسبت به این نکته بود که پیشنهاد دولت را لایحه تلقی کردند که تلقی صحیحی است (صحیح است) و اتفاقاً این مربوط میشود به بحث بسیار عمیق و اصولی و اساسی که به عنوان مخالفت با لایحه تقدیمی دولت من عرض می کنم، زیرا آن چه را که همکاران گرامی کراز او همگی در مجلس بیان فرمودند، میخواستم عرض کنم من و یا کسانی که امروز به عنوان مخالف ثبت نام کرده اند بلکه در موارد بسیار که دیده ام گذشته، از این اتمسفرهای خاص که به وجود می آید هر یک از نمایندگان که پشت این تریبون قرار گرفته اند، و مصالح و مسائل مملکتی را از چنین دیدگاهی بررسی کرده اند و کرازاً به این نتیجه رسیده اند که جامعه ای نمی تواند قوام و نظام بگیرد مگر این که اصول قوانین و مقررات در آن جامعه اجرا بشود (صحیح

است) این تنها ناظر به جامعه ما نیست این درسی است، این نتیجه ای است، این تعلیمی است که آن چه را به نام قوانین اساسی می نامند در هر مقطع زمانی و در هر لحظه از این روزگار که بوده است اساس کار او، نظم او و زندگی او بر این اصل استقرار داشته است. اگر در هر کجا اصول درهم بشکند، اگر در هر کجا قوانین اجرا نشود، اگر هر کجا و هر موقعی، هر مقامی، هر گروهی خاص، قوانین را به میل خودشان تغییر بدهند و به میل خودشان و مضلحتی که آنها تعبیر می کنند تغییر بدهند نتیجه نخواهد گرفت و نتیجه جز این نخواهد بود که متأسفانه امروز در مملکت ما شاهد آن هستیم و این یک واقعیت است، همکاران گرامی اجازه بفرمائید عرض کنم که، بموجب اصول و قوانین اساسی و نظامنامه مجلس شورای ملی آنچه که از طرف دولت پیشنهاد شود لایحه است. دولت ممکن است نسبت به هر مطلبی و نسبت به هر مسأله ای به مجلس پیشنهاد بدهد، اما این پیشنهاد جز در لباس لایحه و جز در موضع لایحه به مجلس نمیتواند تقدیم بشود. اگر طرح اینگونه پیشنهادات از ناحیه نمایندگان باشد سواى طرح نمی تواند باشد و به همین مناسبت است که در نظامنامه مجلس شورای ملی قواعد و مقررات خاص پیش بینی شده است برای اینکه لوایح مطرح و رسیدگی شود تا نمایندگان ملت بتوانند وظایف خود را ایفا کنند پس باید لوایح طرح و رسیدگی شود تا تشریفات خاص را بگذراند و آنوقت لوایح و یا طرح های تقدیمی بلباس قوانین مصوبه در بیاید و به توشیح ملوکانه برسد و بصورت قانون اجرا بشود در این مورد من هم بسوابق مراجعه کردم ملاحظه بفرمائید در دوره های متعدد گفته شده که لایحه مطرح است و جز این هم نمیتواند باشد و من به هم خودم متأسف هستم در این هنگام که ما بسیاری از مشکلات مملکت و بسیاری از نابسامانی ها را همکار عزیز، آقای سینی بسیاری از خونریزی ها و کشتارها که به هر کیفیت با آن مواجه شده ایم بسبب عدم اجرای قوانین در این مملکت است. (سینی - بسبب تحریکات عوامل بیگانه است) آقای سینی هیچکس نمیتواند ملت ایران را متهم بکند که آنچنان ملتی است که میتواند بسادگی تحت تأثیر عوامل خارجی قرار گیرد، مجلس ایران حق ندارد این اتهامات را متوجه ملت ایران بنماید. افسوس، اگر به گزارش روزنامه ها مراجعه کنید که هزارها نفر کسانی که در این حوادث هستند در سینهی کمتر از ۱۸ یا ۲۰ سال هستند،

دانش آموز و دانشجو هستند استوس میخورم که شما نماینده مجلس بخواهید آنها را عناصر وابسته به عوامل بیگانه تلقی کنید، من که چنین تلقی نمیکنم. همکاران گرامی، مسائل های بسیاری رابست سر گذارديم، سالهایی که ایران در این سالها درآمدهای هنگفتی بدست آورد. درآمدهایی که در تاریخ ما بی سابقه بوده است، ما امکانات امتیازی بی مانند داشتیم ما موقعیت های سیاسی مستحکم خارجی داشتیم (نمایندگان-- داریم) سؤال میکنم که چه شد به ناگهان چنین مسائلی پیش آمد و چه شده است که در تبریز و شیراز و قم و در فرسنجان و یزد و جهرم وارد کان و تهران ما عصیان را میبینیم، این شما هستید که مسائل را ایجاد کرده اید (نمایندگان - چنین چیزی نیست) ما مملکتان حوادث بسیاری دیده است ما حوادثی از قبیل هجوم و یورش بیگانگان در سوم شهریور ۱۳۲۰ را پشت سر گذاشتیم. ما حوادثی را از قبیل توطئه های بیگانگان در ۲۱ آذر پشت سر گذاشتیم. مگر نه اینکه ملت ایران هماهنگ و هم دوش هم این توطئه ها را در هم شکست ؟

جعفری - باز هم هست - باز هم ملت ایران همانطور است. این ملت زیر بار خارجی نمیروند، در سایه تدیر شاهنشاه این ملت پیش میرود

پزشکپور - آقای رئیس نطق نشسته ایشان هست یا نطق من؟، بهرحال، آنچه اینک پس از تعطیل ناهنگام مجلس (همه نمایندگان) در جلسه فوق العاده امروز.....

رئیس - آقای پزشکیپور شما میل دارید هر چه شما مفرمائید مجلس در دست در اختیار شما باشد چرا مجلس را تخطئه میکنید ناهنگام چی هست؟

پزشکپور - در جلسه فوق العاده امروز بعنوان لایحه پیشنهادی دولت.....

رئیس - لایحه نیست آقای پزشکیپور پیشنهاد است.

پزشکپور -... بعنوان لایحه پیشنهادی دولت برای تجویز ایاقی حکومت نظامی در اصفهان مطرح میباشد، نموداری غم انگیز از نتایج قانون شکنی ها و استقرار نوعی حکومت توتالیتر بوروکرات بجای نظامات و نهاد های قانونی است. وقوع حوادثی نظیر وقایع تبریز، قم، شیراز، اصفهان، یزد، جهرم، اردکان و فرسنجان و بسیاری مناطق دیگر میهن ما مسلماً بی آمد حوادث شوم و غم انگیز بسیار می باشد که نتیجه قانون شکنی ها و خود کامگی های استبدادگران بوروکرات است.

بدیهی است حاصل اعمال چنین روشی طی چندین سال از طرف بسیاری از مجریان اسیر کیفیت کشتار گروه

بسیاری از هم میهنان ما، تبعید گروه هایی از مردم، انباشته شدن پیاپی زندانها، به محاکمه کشیدن مستمر دانشجویان و بالاخره ایجاد حوادثی نامطلوب از این قبیل است.

بی گمان نتیجه چندین سال قانون شکنی های پیاپی مسئولان ما درهم شکستن موازین قانونی و حقوق عمومی و بی اعتنائی به خواست ها و اعتراضات بحق گروه های عظیم مردم میهن ما، بی آمدی جز آنچه که دیده ایم و می بینیم نمی توانست داشته باشد. این توجیه منطقی و راستین از سوی نمایندگان بیان می گردد که هر یک در مسیر آرمانهای ملی همواره در راه استقلال و دفاع از وحدت ملی و آزادی و حراست قانون اساسی و تعمیم عدالت اجتماعی، مجاهدتی بی دریغ داشته اند.

این توجیه از سوی نمایندگان بیان میشود که هر یک زندگی سیاسی روشنی در متن مبارزات ملت ایران علیه هرگونه سیاست ضد ایرانی و استعماری داشته و برای حفظ میراث فرهنگی جامعه ایرانی تلاشی وسیع را دنبال نموده اند و اکنون نیز مسئولیت بروز حوادثی نظیر حادثه اصفهان و دیگر وقایع را بیش از هر چیز متوجه نحوه عملکرد دولت ها طی سالهای گذشته تا کنون میدانند.

این توجیه از سوی نمایندگان است که در آینده نیز برای دفاع از وحدت ملی و اصول مترقی قانون اساسی و آزادیهای دموکراتیک در بناه حکومت قانون، تاپای جان خواهند ایستاد.

آنچه بعنوان انگیزه اصلی و زمینه سازی قبلی بروز این حوادث و وقایع بعنوان قانون شکنی ها و خود کامگی های دولت بیان گردید متأسفانه با آنکه کراراً از سوی وطن پرستان و مصلحت اندیشان مورد تذکر و توجه مکرر قرار گرفت هرگز تأثیری در نحوه رفتار کلی دولت ها و مقامات مسئول ننموده است. اگر بخاطر داشته باشید نمونه اش، ثروتمند جبار و متمکر که در هنگام بحث در پیرامون کلیات لایحه بودجه که جناب آقای وزیر دادگستری هم تشریف داشتند عرض کردم که پیش از یکسال است که این پرونده را متوقف گذارده اند و معوق گذاشته اند، چرا چنین مجرمی را تعقیب نکرده اید؟ ولی من بشخصه آنچه را که در روزنامه ها دیدم چاکی از عدم تعقیب و حاکی از متوقف گذاشتن پرونده و حاکی از اینکه این قدرتمند نتجاوز آمد به دادسرا و گفت خود من مهاجمین را تنبیه خواهم کرد و حاکی از اینکه پرونده را در کلاتری بستند همه اینها جرائم عمومی نیست بلکه جرائم عمومی که از طرف متصدیان امور انجام گرفته، اینهاست نمونه هایی

چند از آنچه سالهای متمادی است که دولت از موضع قانونی خود...

یکی از نمایندگان - چرا اینها را قبلاً نگفتی؟

پزشکپور - بسیار گفتم و بسیار سؤال کردم، سه سال است سؤال می کنم.

سفی - شما کی فرصت دادید که با فساد مبارزه کنیم؟ **پزشکپور**... و هر چند بیان قانون شکنی دولت ها که معارض بانظام قانونی مملکت و مبادین باخواست و مصالح جامعه ایرانی مسبب اصلی بروز این حوادث است مثنوی هفتاد من کاغذ خواهند شد ولی بطور خلاصه و اجمال به چند مورد کلی از آن اشاره می گردد:

۱- اقدامات مکرر و پیاپی دولت ها در نقض اصول ۲۷ و ۲۷ و ۲۷ و ۲۷ متمم قانون اساسی و در نتیجه نقض اصل تفکیک قوا و تسری خواست و تمایل قوه مجریه در نحوه کار قوه مقننه و قوه قضائیه.

۲- نقض اصول بیستم و بیست و یکم قانون اساسی از طرف مقامات اجرائی در نتیجه نقض اصل آزادی اجتماعات و آزادی مطبوعات که بویژه در یک ماه اخیر و پس از تعطیل ناهنگام مجلس علیرغم تمایل قبلی دارندگان و نویسندگان مطبوعات شدیدترین نحوه سانسور از طرف دولت در مطبوعات و دیگر وسایل ارتباط جمعی اعمال گردیده است.

۳- عدم پاسخگویی دولت به پرسش های متعدد طرح شده از سوی نمایندگان مجلس شورای ملی که پاره ای از آنها پیش از یکسال است مطرح گردیده و بدین کیفیت عملاً اعمال نظارت مجلس شورای ملی در نحوه اجرای قوانین دچار عبرت گردیده است، از جمله اینکه پیش از یکسال است که از طرح سؤال در مورد وصول بدون مجوز عوارض گذرنامه و ماههاست که از طرح سؤال مربوط به هجوم و یورش مسلحانه مأموران دولت به خانه حضرت آیت الله العظمی حاج سید محمد کاظم شریعتمداری میگردد، ولی هنوز دولت به هیچ یک از این سؤالات پاسخ نداده است!

۴- عدم تعقیب و مجازات قانونی کسانی که سالها به بیت المال مملکت تجاوز نموده اند، چه در بخش دولتی و چه در بخش خصوصی، و بالاخره عدم تعقیب و مجازات کسانی که بخشی عظیم از ثروت فنا پذیر ملی یعنی درآمد نفت را به انحاء گوناگون حیف و میل نموده اند.

۵- عدم تعقیب و مجازات کسانی که مسئولیت مستقیم و انکار ناپذیر شکست بسیاری از برنامه های اقتصادی و اجتماعی را بعهده دارند که از این طریق

مهمترین فرصت های زمانی و امکانات مالی میهن ما را از دست داده و میدهند.

۶- عدم اجرای قوانین، به سود گروه قدرتمند و متصدی و بازگذاشتن دست آنان در تجاوز به حقوق عمومی و جان و مال و شرف مردم که سؤال های مطروحه در این مورد در مجلس شورای ملی که هنوز دولت به آنها پاسخ نداده است روشنگر این واقعیت میباشد.

اینهاست نمونه هایی چند از آنچه سالهای متمادی است دولت را از موضع قانونی خود به موضع نوعی حکومت خود کامه بوروکرات منتقل نموده است، که ادامه چنین روشی در حکومت سوی ایجاد عدم رضایت عمومی و بالاخره بروز عصیان نتیجه ای نتواند داشت.

باتوجه به اینکه بسیاری از اعضای هیئت دولت کنونی و از جمله جناب آقای نخست وزیر نیز در دولت های گذشته مشارکت و مسئولیت مشترک داشته و نیز باتوجه به اینکه هنوز هم چنان پیمان قانون شکنی ها و روش های معارض اصول قانون اساسی و مصالح عمومی و خواست بحق مردم ادامه دارد، آقای بنی احمد ادامه میدهند.

۵- تقدیم استیضاح از دولت بوسیله آقای بنی احمد. **بنی احمد** - از طرف خودم و جنابان آقایان: محسن پزشکیپور - علی اصغر منظوری - دکتر حسین طبیب - پرویز ظفری - غلامرضا اخلاق پور - منوچهر یزدی، در شش مورد دولت جناب آقای آهوزگار را استیضاح میکنیم - (عده ای از نمایندگان - مبارک باشد!!)

رئیس - آقای منصوریان بفرمائید.

منصوریان - با اجازه جناب رئیس، همکاران ارجمند بحث من درباره پیشنهادی است که از طرف....

رئیس - آقای بنی احمد این چه کاری است که می کنید؟ اعلامیه در جلسه علنی بخش می کنید؟ بفرمائید بشنید. من نمی دانم شما میخواهید چیزی را بمن بدهید یا به مخبرین خارجی و داخلی؟ اگر به روزنامه ها می دهید پس سروکارش با خود روزنامه هاست! این عوام فریبی ها جایش در مجلس نیست (صحیح است)

دکتر طبیب - به رکن چهارم مشروطیت داده نشود؟! **منصوریان** - همکاران ارجمند بحث من راجع به پیشنهادی است که از طرف دولت تقدیم مجلس شده است. آزادی موهبتی است الهی و بشر از روزی که زاده می شود تا روزی که از دنیا می رود آزاد است. اما آنوقت که بشر

چند زندگی اجتماعی را برگزید مقداری از آزادیهای فردی و شخصی خود را بخاطر آزادیهای اجتماعی حاضر شد از دست بدهد زیرا آنجان آزادیهایی که سلب آزادی اجتماع کند، آزادی محسوب نمی شود. هرج و مرج، آزادی نیست (صحیح است) هرج و مرج دشمن آزادی است، هرج و مرج دشمن امنیت است (دکتر طبیب - علت هرج و مرج را باید پیدا کنید) نشر اکاذیب آزادی نیست، بلکه دشمن آزادی و دشمن امنیت است. وقایعی که در اصفهان رخ داد همه ما کم و بیش از آن مستحضر شدیم و همه متأسف گردیدیم. اگر دولت بموقع اقدام نمی کرد و اگر جلوی این هرج و مرج گرفته نمیشد این تاربه این زودبها پایان نمی گرفت چه خونریزیها که نمیشد و چه برادر کشی ها که بیا نمیشد. این خواسته عده ای اخلاک بود که دولت بموقع جلوی این امر را گرفت که کارش صحیح بود و صحیح عمل کرد. عمل دولت بر اساس یک قانون بود، قانونی که در سال ۱۳۲۹ بتصویب مجلس رسیده است و بدولت اجازه داده شده در مواقع ضروری این عمل را انجام بدهد. منتهی طرف یک هفته پیشنهاد آن را به مجلسین تقدیم کند تا مجلس نسبت به آن اتخاذ تصمیم کند. بهمین مناسبت دولت اینکار را کرد. اما آنچه همکار عزیز آقای پزشکپور بیسان فرمودند، من بعنوان مخالفت با پیشنهاد دولت نمی توانم تلقی کنم. چون بحثی از مخالفت با این پیشنهاد نبود. بحث ایشان یک بحث کلی بود، یعنی آنچه ایشان فرمودند بیاناتی بود که قبلاً بدفعات و به کرات چه ضمن لایحه بودجه و چه ضمن نطق های قبل از دستور فرموده بودند. اما چون یکی دومورد را بیان کردند گوجه این پاسخ بفرمایشات ایشان نیست اما برای اینکه نکته ابهامی باقی نماند مطلبی را عرض می کنم. فرمودند تعطیل ناهنگام مجلس. مجلس بهیچ وجه تعطیل نشد. بنده و ایشان بخوبی می دانیم که مجلس دوازدهمین آئین نامه ای است که طبق آئین نامه در دومورد، یکی در تابستان و یکی در زمستان مجلس تعطیلات دارد. تعطیلات تابستانی مجلس در تیرماه به رأی مجلس آغاز میشود منتهی در آئین نامه نوشته نشده چه روزی در تیرماه؟ فقط نوشته شده در تیرماه و بهمین مناسبت تا ۱۵ تیرماه مجلس ادامه داشت (دکتر طبیب - دستور جلسه ۱۷۸ طبع و توزیع شده بود) اجازه بفرمائید عرایض را بکنم، همچنانکه شما فرمایشی که میفرمائید بنده سراپا گوش هستم. به رأی مجلس تعطیلات تابستانی شروع شد اما آنچه شما میفرمائید مجلس تعطیل شد و متأسفانه بفرمایش شاهنشاه تا تیر ۸۴

در روزنامه ها هم نوشته شد که مجلس تعطیل شد. مجلس تعطیل نشد بلکه تعطیلات تابستانی خود را آغاز کرد. جناب پزشکپور فرمودند که پیشنهاد دولت نموداری است غم انگیز از قانون شکنی ها. جای بسی تأسف است، آیا دوست و همکار عزیزم پیشنهاد شما اینست که برادر کشی بشود؟ و مردم بی پناه کشته شوند؟ پیشنهاد دولت در برقراری نظم و جلوگیری از برادر کشی غم انگیز است؟ من متأسفم که شما عرض می کنید عوامل بیگانه، جوانان پاکدل ما را می فریبند و از پا کدلی آنها سوء استفاده می کنند. دوستان عزیز باید مواظب باشید. صرفاً فرمائید مجلس مات را محکوم می کند، چنین نیست. این ملت است که عوامل مخرب را محکوم می کند، ما عوامل مخرب را محکوم می کنیم. دوست عزیزم من متأسفم که این خبر را در اینجا بشما می دهم. شب گذشته در آبادان در یک سینما را می بینند که کسی نتواند خارج شود و بعد سینما را به آتش می کشند ۳۷۷ نفر مردم بیگانه در آتش می سوزند. این است معنی آزادی؟ این کارها صحیح است؟ (طغیانی - اگر دولت این اقدامی را که در اصفهان کرد، نکرده بود اصفهان بدتر از آبادان میشد باید از دولت آموزگار بخاطر اقدام اخیرش در اصفهان تشکر کرد) در دین مقدس اسلام اصلی داریم بنام اصل تسلط که نشانه آزادی است. اما در همان دین مقدس اسلام اصل دیگری داریم بنام اصل لاضرر. هیچکس حق ندارد بکسی ضرر برساند و بدیگری زیان وارد کند. آزادی تا حدی مجرم است که به آزادی دیگران لطمه وارد نشود. سلب آزادی دیگران کشتن برادران، شکستن شیشه ها تخریب مغازه ها به آتش کشیدن بناها، بناهایی که با پول مردم ایران بوجود آمده و به خاک و خون کشیدن برادران و خواهران ما. آیا این آزادی است نه، این اخلاص در نظم اجتماع است من متأسفم که در مجلس هم سخنانی گفته میشود که خدای نکرده بوی دفاع از چنین اعمالی به مشام میرسد این صحیح نیست و من تصور نمیکنم هیچ نماینده مجلس حاضر باشد این گونه بی نظمی ها و این گونه اختلالات را تأیید کند شما و همه نمایندگان مجلس باید تأیید کنید که ناامنی نباید در اجتماع باشد و باید با تمام قدرت از دولت خواستار شویم که امنیت را در کشور برقرار کند و آزادی هم بامر شاهنشاه باید باشد و هست (بنی احمد - ولی آزادی نیست) هست و نمونه بزرگ این آزادی آن است که شما برخلاف امیال ملت ایران سخن میگویند و باز آزادید دیگر چه میخواهید؟ قضاوت اینها با ملت ایران است

و این نمایندگان که اینجا نیشسته اند نمایندگان ملت ایران هستند و اگر قبول ندارید بگویند تا بنده هم بگویم که شما هم بکفر از این نمایندگان هستید (بنی احمد - قضاوتش با جنابعالی نیست) بله قضاوتش با ملت ایران است باید مملکتی باشد رژیمی وجود داشته باشد باید مردمی در این مملکت باشند تا آزادی هم باشد آزادی بخاطر مملکت و بخاطر مردم است اگر کسانی تیشه بریشه مملکت و مردم بزنند این آزادی نیست این آزادی در تخریب است این از نظر اجتماع و از نظر قانون و از نظر بین المللی و از نظر انسانیت مذموم و ناروا است و مجلس ایران چنین اعمالی را جاداً و شدیداً مورد انتقاد قرار میدهد و این اعمال از نظر ما مذموم و محکوم است

بانود کتر صنیع - اگر دولت در اصفهان اعلام حکومت نظامی ننیکرد آنوقت بود که همه نمایندگان دولت را استیضاح میکردند.

بزدی - استیضاح کنندگان را هم استیضاح! **منصوریان** - اما آنچه که فرمودند که هر چه از طرف دولت به مجلس تقدیم شود جز در لباس لایحه نمی باشد باید بگویم هیچ اینطور نیست همانطور که در ابتدای سخن صحبت از اجرای قانون کردید مجلس ایران هم جز اجرای قانون کاری نمیکند وظیفه مجلس ایران اجرای قانون و نظارت در اجرای قوانین است و حالاهم بموجب قانونی که در سال ۱۳۲۹ بتصویب رسیده و صریحاً قید شده که دولت پیشنهاد حکومت نظامی را ظرف یک هفته به مجلس تقدیم کند ملاحظه میکنید که نوشته دولت لایحه به مجلس تقدیم میکند و باز در قانون تکلیف شده که مجلسین به محض دریافت پیشنهاد دولت در یک جلسه فوق العاده تصمیم خودش را مبنی بر قبول یا رد آن اعلام میکند بنابراین آنچه از طرف دولت برای حفظ امنیت مملکت و شهر اصفهان انجام گرفته مورد تأیید مجلس ایران است (صحیح است) و اگر چنین نمیشد از طرف مجلس دولت مورد سؤال قرار میگرفت.

دکتر طبیب - ولی در سال ۱۳۳۳ دولت سپهبد زاهدی برای حکومت نظامی لایحه به مجلس داده است و سابقه دارد.

منصوریان - جناب آقای دکتر طبیب عمل یک فرد هر چه باشد ناقض قانون نمیتواند باشد آنچه انجام شده قانونی است و مستلزم اجرا از طرف دولت ولاغیر بنابراین بنده میخواهم عرض کنم که پیشنهاد دولت مبنی بر اعلام حکومت نظامی در تاریخ بیستم امرداد ماه ۲۵۳۷ در اصفهان بمدت یکماه مورد تأیید مجلس ایران است

و بنده باین کار بخاطر امنیت و حفظ حقوق مردم و بخاطر حفظ جان و مال مردم و ناموس مردم موافقم و بسیار عمل صحیحی بوده و آنرا تأیید میکنم.

رئیس - آقای شیخ الاسلامی نسبت به مطلبی که آقای مظفری بان استناد کردند و نامی از ایشان بردند میخواهند توضیح بدهند، فرمائید.

مهدی شیخ الاسلامی - با اجازه جناب آقای رئیس چون آقای مظفری در بحثی که راجع به لایحه وست و رویه مجلس در گذشته نسبت باین نوع مسائل کردند اسمی از بنده بردند خواستم عرض کنم مطالعه و مراجعه بسوابق این موضوع در گذشته نشان میدهد که هیچگاه مجلس این مطلب را لایحه تلقی نکرده چون لایحه معمولاً باید دوشوری باشد و به کمیسیون ارجاع شود و یا باید با فوریت باشد و فوریت های آن در مجلس مطرح و تصویب بشود ولی حتی آن موردی را هم نه آقای دکتر طبیب اشاره فرمودند و دولت بعنوان لایحه تقدیم نموده باز مجلس نه فوریت آنرا مطرح کرده و نه بکمیسیون ارجاع کرده بلکه در یک جلسه آنرا مطرح کرده و رأی گرفته اند و چون در آئین نامه مجلس شورای ملی مشخص نبوده که در این مورد چطور عمل بشود و چقدر درباره آن صحبت بشود لذا متفاوت عمل شده است این توضیح را خواستم عرض کنم که طبق رویه گذشته هیچگاه چنین مسئله ای لایحه بمفهوم آئین نامه ای آن تلقی نشده مقررات و تشریفات یک لایحه را در باره آن اجرا نکرده اند.

رئیس - بنده هم مجدداً توضیح عرض میکنم که وقتی آقای نخست وزیر بمن تلفن کردند و گفتند که میخواهند چنین موردی را به مجلس بدهند بنده فکر کردم خدای نکرده موقعیت ایجاب کرده که در نقاط دیگر مملکت هم حکومت نظامی برقرار کنند و روی این اصل میخواهند لایحه ای برای تصویب به مجلس بدهند و چون همکاران عزیز غالباً در حوزه های انتخابیه شان بودند و باید هر چه زودتر از تشکیل جلسه فوق العاده مطلع میشدند بنده به چاپخانه مجلس دستور دادم که هر چه زودتر دستور جلسه را چاپ و به نمایندگان محترم ابلاغ کنند بنابراین دستور جلسه باین ترتیب چاپ شد و توزیع شد بعد متوجه شدیم که دولت فقط منظورش این بوده که مجلس نظرش را با اعلام حکومت نظامی در اصفهان اعلام کند و وصول این پیشنهاد را ما به همه گفتیم که این فقط یک پیشنهاد است و مجلس راجع به آن اظهار نظر خواهد کرد و حالاهم نسبت باین

پیشنهاد دولت یک موافق و یک مخالف صحبت کردند اما پیشنهادی هم از طرف چند نفر از همکاران رسیده است که نسبت باین موضوع با ورقه اخذ رأی می شود بنابراین پیشنهاد قرائت میشود.

(شرح زیرخوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

نظریابتکه تاسفای دولت درباره برقراری حکومت نظامی دراصفهان از جمله مسائل مهمی است که دراین باره از قانونگذاری جهت بررسی و اتخاذ تصمیم به مجلس شورای ملی تقدیم گردیده امضاء کنندگان زیره استناد بندع از ماده ۳۰ آئین نامه داخلی تقاضا مینمائیم که با رعایت سایر مقررات آئین نامه مزبور بجای رأی با قیام و بقعود با ورقه اخذ رأی بعمل آید.

محسن پزشکپور - غلامرضا اخلاقیور - آموزگار - منوچهر یزدی - علی اصغر مظهري - احمد بنی احمد - د کتر طیب . رئیس - بنابراین نسبت باین پیشنهاد دولت باورقه اخذ رأی میشود.

(اسمی نمایندگان به ترتیب آتی وسیله منشی ها آقایان د کتر رئیس و مهندس صائبی اعلام و در محل نطق اخذ رأی بعمل آمد)

خانم ها و آقایان : د کتر اربابی اناری - مهین افشار - جعفری - آستانه ای - اردلان - الداعی - بنی احمد - تقوی لاریجانی - آشوریان - الموتی - بهادری - تقی زاده منظری - اسحق نژاد - امیر عشایری - بهار - اما آقایان - محمد اسدی - اوحدی - بهارلو - عبدالهادی آقایان - طلعت اسدی - جاف - آتی جعفر - بای - ملک منصور اسفندیاری - ایلخانی - بهره مند - آموزگار - اسکندری - فرخ لقابابان - بهنیا - محمدپارسا - پری اباصلی - اسکوتی - بارک زهی - بردلی - تربتی - ابطی فلهیانی - د کتر اعتمادی - باقری - پزشکپور - د کتر برومند - تدین - اجاق - افتخار - ملک تاج - برومند - پزشکی - اخباری - افتخاری - بزرگ زاده - پور بردباری - تژده - اخلاق پور - بسیج خلخالی - پیر - د کتر تجدد - ادیب مجلسی - سیف الله افشار - پیرزاده - تولائی زاده - جباری - د کتر چهرازی - سید محمد جزایری - جعفری - خزیمه - د کتر رئیس - جلالیان - خسروی دارانی - رئیس اردکانی - د کتر سعید - خطیبی - د کتر رحمانی - جندقی - خلیل زاده شیرازی - رحیم زاده خوئی - سلیمی - جعفر جوادی - خورشید - سعیدجوادی - د کتر رشیدیاسی - پرویندخت سلیمی - جوکار - دانشمند - رضوانی - سعادت فرد - رضوی نژاد صومعه سرانی - جهانشاهی - د کتر رفعت - چلاجور - درودی - رفعی - د کتر ستوده - شادلو - حاتمی - دلخوش فومنی - ستاری - درمشوری - حجتی - دولتی - ریاضی - ستاری - شادمان ولوی - حریری - دهقان - ریگی - هما زاهدی - ساگینیان - حیدرزاده امین - دهقان نژاد - زرگزاده حاج باغلوئی - حیدری - ذوالفقاری - راشدی - ساری اصلانی - سیفی اینانلو - صائبی - زاله ضرابی - معززی .

(آراء مأخوذه شماره شد و نتیجه بقرار زیر اعلام گردید .)

آراء موافق ۲۰۶ رأی

آراء مخالف ۷ رأی

محمد حسین غضنفری - سیدی - نودزصادقی - د کتر ضیائی - د کتر فروزین - سید کلال - منصورصادقی - علی طباطبائی - سلیمانی سواد کوهی - طرفی - فرزاد امیری - شریعت - صبوری یزدی - عابدی - غضنفری لرستانی - شریفی - صحرانی - د کتر عادلانی رانکوهی - شهبانی - صدر - طغیانی دولت آبادی - فلاح مقدمه - د کتر صدیق اسفندیاری - عاملی - فرهنگ بیکوند - شهرستانی - صدیق زاده - د کتر عاملی تهرانی - قدسی - عبداللطیف شیخ الاسلامی - عباس عطائی - قرانی - مهدی شیخ الاسلامی - عباس میرزائی - قاسمی - شیخ الاسلامی بانه - د کتر عدل - د کتر فیروزآبادی - قاسم زاده - صفری پور - قدس ایران عدیلی - قاضی - مهین دخت صنیع - عطارد - قادری - قراچورلو - لبقوانی - میرعرب رضی - واحدی - وشمگیر - قراکزلو شجاعی - لیوانی - لطیفه وحیدی - قربانی - نسب - ماحوزی - متعالیه نائینی طبا - معینی جاغروند - مافی - ناظمی - میرزالو - هاشمی میاندوآب - قوامی - فاطمه نجمی نائینی - معینی قراکزلو - یگانه - کاسمی - متولی - هرزندی - کاشفی - مجتبیائی - نصیری زاده - ملکشاهی - کاظمی - مجتهدی - فریده هاشمی - کبیری - د کتر محقق - موسوی - ماکوئی - محمد خانلوی عشایری - معتضدی - درخشنده کمالی آزاد - مجتبی نوری - منتظری - کمیلی زاده - محمدی کوشکی - محمد نوری - منصوریان - کهن - محمودیان - نوربخش - دماوندی - د کتر منصور - کیان - عصمت مشائی - پروفسور یغمائی - محمدی دشتکی - نوری اسفندیاری - معززی .

آراء متنع ۳ رأی . رئیس - مجلس شورای ملی با ۲۰۶ رأی موافق و ۷ رأی مخالف ۳ رأی متنع باین پیشنهاد دولت درباره برقراری حکومت نظامی در اصفهان بمدت یکماه موافقت نمود بدولت ابلاغ میشود . موافقین - خانم ها و آقایان : مهین افشار جعفری - آستانه ای - اردلان - الداعی - تقوی لاریجانی - آشوریان - الموتی - بهادری - تقی زاده منظری - امیر عشایری - بهار - اما آقایان - محمد اسدی - اوحدی - بهارلو - عبدالهادی آقایان - طلعت اسدی - جاف - آتی جعفری - بای - ملک منصور اسفندیاری - ایلخانی - بهره مند - آموزگار - اسکندری - فرخ لقابابان - بهنیا - محمدپارسا - پری اباصلی - اسکوتی - بارک زهی - بردلی - تربتی - ابطی فلهیانی - د کتر اعتمادی - باقری - د کتر برومند - تدین - اجاق - افتخار - ملک تاج - برومند - پزشکی - اخباری - افتخاری - بزرگ زاده - پور بردباری - تژده - بسیج خلخالی - پیر - د کتر تجدد - ادیب مجلسی - سیف الله افشار - پیرزاده - تولائی زاده - جباری - د کتر چهرازی - سید محمد جزایری - جعفری - خزیمه - د کتر رئیس - جلالیان - خسروی دارانی - رئیس اردکانی - د کتر سعید - خطیبی - د کتر رحمانی - جندقی - خلیل زاده شیرازی - رحیم زاده خوئی - سلیمی - جعفر جوادی - خورشید - سعیدجوادی - د کتر رشیدیاسی - پرویندخت سلیمی - جوکار - دانشمند - رضوانی - سعادت فرد - رضوی نژاد صومعه سرانی - جهانشاهی - د کتر رفعت - چلاجور - درودی - رفعی - د کتر ستوده - شادلو - حاتمی - دلخوش فومنی - ستاری - درمشوری - حجتی - دولتی - ریاضی - ستاری - شادمان ولوی - حریری - دهقان - ریگی - هما زاهدی - ساگینیان - حیدرزاده امین - دهقان نژاد - زرگزاده حاج باغلوئی - حیدری - ذوالفقاری - راشدی - ساری اصلانی - سیفی اینانلو - صائبی - زاله ضرابی - معززی .

مخالفین - آقایان : اخلاقیور - پزشکپور - بنی احمد - د کتر طیب - ظفری - مظهري - یزدی . متنعین - آقایان : اسحق نژاد - د کتر اربابی اناری - فرمان - پایان جلسه . رئیس - با اجازه همکاران محترم این جلسه فوق العاده را ختم میکنم . «جلسه ساعت ۱۱:۱۰ پایان یافت» رئیس مجلس شورای ملی - عبدالله ریاضی